

**ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у квітні 2025 року**

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, інтернету та неопублікованими документами)*

У рамках співпраці з Європейським Союзом за планом Ukraine Facility Міністерство культури та стратегічних комунікацій України організувало 28 квітня у Києві форум «Стратегія розвитку культури в Україні 2025–2030: ключові кроки реалізації». Захід об'єднав фахівців сфери культури, представників органів влади, громадських організацій, експертів та міжнародних партнерів. В межах заходу відбулася панельна дискусія «Культура як міст довіри: партнерства у сфері культурної політики», в якій взяли участь Гленн Мікалlef, Єврокомісар з питань міжгенераційної справедливості, молоді, культури та спорту, та Ганна Врублевська, міністр культури та національної спадщини Польщі. Модератором виступив Микола Точицький, міністр культури та стратегічних комунікацій України.

10 квітня в Мистецькому арсеналі в Києві відбулося відкриття дводенної міжнародної конференції «Культурний сектор України в умовах війни: виклики – потреби – заходи». Її організатори: Ukraine Art Aid Center (Берлін), ALIPH – Міжнародний альянс із захисту культурної спадщини (Женева), Goethe-Institut Ukraine (Київ). Захід зібрав близько 50 експертів та представників культурних інституцій України для обговорення нагальних потреб сфери культури та пошуку практичних рішень для її підтримки в умовах війни. Напрацьовані рекомендації будуть використані при підготовці до міжнародної Конференції з відновлення України (URC2025), яка відбудеться 10–11 липня в Римі.

У Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків 18 квітня відбулася церемонія, під час якої Надзвичайний і Повноважний посол Франції в Україні Гаель Вєсьєр вручив французьку нагороду – Орден мистецтв і літератури – трьом українським діячам культури. Почесне звання Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres (лицар Ордена мистецтв і літератури) присвоєно: Галині Григоренко, першій заступниці міністра культури та стратегічних комунікацій; Юлії Вагановій, генеральній директорці Музею Ханенків; Олені Живковій, заступниці генеральної директорки Музею Ханенків.

3 квітня відбулось офіційне відкриття Львова як Молодіжної столиці Європи 2025 під час урочистої церемонії в Оперному театрі міста. Цей статус місто здобуло у 2022 році – за активний розвиток молоді, а гаслом цьогорічної молодіжної столиці є «Never give up». Подія об'єднала представників

європейських і українських молодіжних організацій, активістів та представників органів місцевого самоврядування. Серед запрошених гостей, які приїхали привітати Львів – Голова Комітету Європейського парламенту з культури та освіти Нела Ріль, Європейський комісар з питань міжгенераційної справедливості, молоді, культури та спорту Гленн Мікаллеф, Президент Європейського молодіжного форуму Рареш Войку. Організатори відкриття: мережа молодіжних просторів ТВОРИ! Львівської міської ради за підтримки міжнародних партнерів: ЮНІСЕФ, Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку Німеччини (BMZ), проєкту «EU4Youth IV: залучення та розширення можливостей молоді», що співфінансується ЄС та BMZ.

Столиця України розпочала підготовку до подання спільної заявки на участь у програмі World Cities Culture Forum Leadership Exchange Programme 2025–2027. Київ спільно з Варшавою, Лондоном, Нью-Йорком та Амстердамом працює над формуванням заявки, яка передбачає обмін досвідом між містами – учасниками глобальної мережі, впровадження успішних практик та пошук спільних рішень на виклики культурного розвитку в умовах глибоких суспільних трансформацій. Ключовою темою заявки для Києва обрали питання «Як вшановувати пам'ять у міському просторі?».

Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький провів 3 квітня телефонну розмову з міністром культури Королівства Данія Якобом Енгель-Шмідтом щодо широкого кола питань двостороннього співробітництва, зокрема йшлося про підтримку європейської інтеграції України та міжнародні зусилля зі збереження культурної спадщини, яка постраждала внаслідок російської агресії, перспективи подальшої співпраці між музеями двох країн для проведення виставкових проєктів. 4 квітня М. Точицький провів зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Суверенного Мальтійського Ордену в Україні Антоніо Газзанті Пульезе ді Котроне. Сторони обговорили актуальні питання співпраці у сфері культури, зокрема у сфері захисту та збереження української культурної спадщини в умовах повномасштабної війни. А 24 квітня відбулася онлайн-зустріч між М. Точицьким та міністром культури Італії Алессандро Джулі. Під час бесіди сторони зосередилися на підготовці до Конференції з питань відновлення України (URC-2025), яка запланована на липень у Римі.

3 квітня в Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України заступник міністра з питань європейської інтеграції Андрій Наджос провів зустріч з делегацією Секретаріату Ради Європи. Йшлося про підготовку доповіді Генерального секретаря Ради Європи про агресію російської федерації проти України та її наслідки для ситуації з правами людини на українських територіях, які тимчасово контролюються або окуповані росією. А 8 квітня у міністерстві відбулася зустріч з Верховним комісаром ОБСЄ у справах національних меншин Крістофом Кампом. 9 квітня заступники міністра культури та стратегічних комунікацій України Андрій Наджос та Анастасія Бондар провели зустріч з уповноваженим з питань культури при міністерстві закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина Штефаном Ресселем. Сторони обговорили виклики у сфері захисту культурної спадщини України та можливі шляхи співпраці через міжнародні культурні ініціативи. 9 квітня також

відбулася зустріч першого заступника міністра Г. Григоренко з делегацією Сенеду Кемрі (Парламенту Уельсу). Було обговорено питання міжрегіональної співпраці, зокрема побратимства міст, налагодження культурних зв'язків, а також вшанування історичної пам'яті. А 16 квітня А. Наджос та заступник голови Українського інституту національної пам'яті В. Тилишак зустрілися з представниками провідних польських медіа – Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Newsweek Polska, TOK FM, Glissando, Radio357, «Польське радіо для закордону», Polska Agencja Prasowa. У центрі уваги учасників зустрічі були розвиток українсько-польських відносин у сфері культури, зокрема питання спільної історичної пам'яті та зміцнення двосторонніх культурних зв'язків, декомунізація та деколонізація, розбудова стратегічних комунікацій в Україні. Візит польських медійників до України організували Український інститут та Центр діалогу імені Юліуша Мєрошевського.

24 квітня на території колишнього села Плужники на Тернопільщині українсько-польська експедиція розпочала ексгумацію останків жертв, які загинули під час Другої світової війни. Роботи проходять у межах українсько-польської співпраці, спрямованої на спільне осмислення історичних подій Другої світової війни.

За кордоном

Виконавча рада ЮНЕСКО на засіданні 15 квітня ухвалила рішення «Дії та програма надзвичайної допомоги ЮНЕСКО Україні». Перший заступник генерального директора Сінг Цю, представляючи доповідь про виконання Програми дій та надзвичайної допомоги Україні, зазначив, що ЮНЕСКО посилює мобілізацію ресурсів і партнерських відносин для підтримки українського народу.

У Брюсселі 30 квітня відбулася двостороння зустріч делегацій України та Європейської комісії в межах офіційного скринінгу відповідності українського законодавства праву ЄС за Розділом 26 «Освіта та культура», що входить до Кластера 3 «Конкурентоспроможність та інклюзивний розвиток». Процедура скринінгу передувє початку переговорного процесу щодо вступу України до Європейського Союзу. Під час заходу українська сторона представила Європейській комісії та інституціям ЄС детальну інформацію про впровадження державної політики у сферах освіти, культури, молоді та спорту. Від Міністерства культури та стратегічних комунікацій України участь у зустрічі взяв заступник міністра з питань європейської інтеграції Андрій Наджос. Він поінформував про стан законодавчої та інституційної бази, її адаптацію до стандартів Європейського Союзу.

Під час першого офіційного візиту Президента України Володимира Зеленського до Південно-Африканської Республіки 24 квітня за участі першої леді України Олени Зеленської було укладено перший на Африканському континенті меморандум про співпрацю та заснування осередку Глобальних українських студій з ректором Університету Преторії Франсісом Петерсеном. Глобальна коаліція покликана об'єднати академічні та наукові установи для неупередженого вивчення України, її минулого та сьогодення. Це спільна ініціатива Українського інституту, Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту, Представництва Президента України в Автономній

Республіці Крим, Міністерства освіти і науки України та Міністерства закордонних справ України. Крім того, Посольство України та Українська Асоціація в Південно-Африканській Республіці (УАПАР) організували відкриття в місті Йоганнесбург виставку української дизайнерки й художниці Юлії Федорович, присвячену Голодомору 1932–1933 років.

7 квітня, на запрошення польського головування у Раді Європейського Союзу, українська делегація на чолі з міністром культури та стратегічних комунікацій України Миколою Точицьким взяла участь у Неформальній зустрічі міністрів культури ЄС у Варшаві. До міністерської зустрічі країн-членів Євросоюзу також долучилися делегації Великої Британії, Ісландії та Норвегії. Основними темами обговорення, участь у якому взяли глави всіх присутніх делегацій, були: збереження спільної культурної спадщини від природних та антропогенних катастроф, а також координація допомоги Україні як у захисті та відновленні культурної спадщини, так і на шляху до членства в Євросоюзі. У межах Неформальної зустрічі 7 та 8 квітня міністр М. Точицький провів низку двосторонніх зустрічей для обговорення міжнародної підтримки української культури. Зокрема відбувся діалог з Комісаром ЄС з питань справедливості між поколіннями, молоді, культури та спорту Гленном Мікаллефом, міністром креативних індустрій, мистецтва та туризму, Державним міністром із захисту даних і телекомунікацій Великої Британії Крісом Браянтом, міністрами культури Бельгії Кароліне Женне та Данії Якобом Енгелем-Шмідтом. Крім того, Точицький провів зустріч з міністром культури та національної спадщини Республіки Польща Ганною Врублевською. Йшлося про підготовку до Конференції з питань відновлення України (Ukraine Recovery Conference) 2025 та адресні потреби України у реставрації культурних пам'яток, а також про взаємодію між державними агентствами кінематографії двох країн та музейними інституціями. Окрему увагу під час розмови міністри приділили діяльності Робочої групи з історичних питань.

Міністр культури і стратегічних комунікацій України Микола Точицький і міністр культури та національної спадщини Республіки Польща Ганна Врублевська у спільній заяві рішуче засудили акт вандалізму, вчинений на спільній могилі членів Української повстанської армії на горі Монастир неподалік с. Верхрата в Польщі. Вони підтвердили готовність і надалі працювати над зміцненням стратегічного партнерства і вирішенням існуючих проблемних питань шляхом діалогу і взаєморозуміння.

1–2 квітня Микола Точицький перебував із робочим візитом у Республіці Молдова. Візит було присвячено розвитку двосторонньої співпраці у сфері культури, збереженню культурної спадщини, а також реалізації спільних гуманітарних та інформаційних ініціатив. Зокрема під час зустрічі з міністром культури Республіки Молдова Серджіу Проданом обговорено питання розвитку театрального та кіномистецтва, музейних експозицій, заходи із збереження культурної спадщини та впровадження безбар'єрності у сфері культури, а також спільні реставраційні проекти з відновлення культурних об'єктів, що постраждали від війни, обмін знаннями щодо збереження спадщини та музейного менеджменту. Особливу увагу було приділено укладенню міжвідомчої угоди про захист культурних цінностей та проведенню спільних виставок, які висвітлюватимуть масштаби культурних руйнувань та

підвищуватимуть обізнаність міжнародної спільноти. Окремо розглянули спільні ініціативи у рамках ЮНЕСКО та протидію дезінформації у сфері історичних досліджень. У рамках візиту міністр також взяв участь у міжнародному тренінгу ЮНЕСКО «Підтримка регіональних зусиль щодо збереження спадщини в умовах кризи: семінар із протидії незаконному обігу українських культурних цінностей», який зібрав представників України, Молдови, Румунії, Польщі, Угорщини та Словаччини, та відвідав презентацію першого україномовного аудіогіда в Національному музеї етнографії та природничої історії (Кишинів). Під час візиту М. Точицький також відвідав Український дім у Кишиневі, де провів зустріч із представниками Національного Конгресу українців Молдови.

Український інститут (УІ) відкрив нове закордонне представництво – цього разу в Нідерландах. Представницею Інституту в країні стала Юлія Малиновська. Представництво працюватиме над інтеграцією української культури у ключові події країни, а також знайомитиме локальну культурну і освітню спільноту з українськими діями, проєктами й можливостями співпраці.

У Європейському парламенті у Брюсселі з 9 до 11 квітня діяла фотовиставка «Imprisoned Freedom», присвячена українським журналістам, які незаконно утримуються в російському полоні. Співорганізатори проєкту: ГО «Інтегриті ЮА», Представництво України при Європейському Союзі, Інститут масової інформації, медіаплатформа Promote Ukraine за підтримки міжнародного фонду «Відродження».

Україна представила свій павільйон «Not For Sale» («Не для продажу») на Всесвітній виставці ЕХРО 2025 в Осаці (Японія). Офіційне відкриття цієї події з головною темою «Створення суспільства майбутнього для нашого життя» відбулось 13 квітня. Японія надала Україні безкоштовний простір для участі у виставці, яка триватиме до 13 жовтня 2025 року. Цьогоріч у ній беруть участь понад 160 країн і організацій, які демонструють власні інноваційні досягнення.

Визнання Голодомору

За кордоном

Експозиція на основі виставки Українського інституту національної пам'яті «Україна 1932–1933. Геноцид голодом» діяла у парламенті Великої Британії у другій половині квітня завдяки зусиллям Посольства України, парламентарки Рупі Хаг, лондонської станиці Пласту, зокрема голови крайової пластової старшини Марти Муляк. Відкриття виставки супроводила тематична панельна дискусія з участю представників британського уряду та парламенту, наукових й експертних кіл, дипломатів і громадських діячів.

В Єрусалимі встановлено перший в Ізраїлі пам'ятник жертвам Голодомору в Україні 1932–1933 років. Монумент розташовано в Саду Роз між Кнесетом та Верховним судом справедливості. Автори – канадська мисткиня українського походження Людмила Темертей та Девід Робінсон.

Вшанування пам'яті

За кордоном

12 квітня у японському місті Йокогама розпочала роботу виставка «not / A SOLDIER», присвячена пам'яті українського поета, фотографа та військовослужбовця Максима Кривцова. У межах виставки до 4 травня в п'яти різних локаціях мистецького району Коганечо експонувалися його вірші, фотографії та відеоінсталяції. Ідейною ініціаторкою виставки, в якій взяли участь декілька митців з України, Японії і Тайваню, виступила українська кураторка Дар'я Муракамі. Виставка проходила за підтримки Посольства України в Японії, Центру управління районом Коганечо, Фонду Максима Кривцова та видавництва «Наш формат».

Інформаційна безпека. Медіа В Україні

24–25 квітня в Києві відбувся четвертий щорічний міжнародний форум «Kyiv StratCom Forum 2025: Інформаційна стійкість України в умовах глобальних змін», організований Центром стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки у партнерстві з Міністерством культури та стратегічних комунікацій України та за підтримки міжнародних партнерів, серед яких – Представництво ЄС в Україні, Представництво НАТО в Україні, офіс UNDP та Practitioners' Network for European Development Cooperation (Естонія). У межах форуму, зокрема, відбулася панельна дискусія «Єдиний фронт: посилення співпраці союзників у сфері стратегічних комунікацій (StratCom)». До обговорення долучилися заступниця міністра закордонних справ України Мар'яна Беца, директор з питань оборонного та безпекового співробітництва штаб-квартири НАТО Пірс Казалет, представник Центру передового досвіду в галузі стратегічних комунікацій Бен Хіп і тимчасово повірений у справах Посольства Франції в Україні Себастьян Сюрєн.

У Міністерстві культури та стратегічних комунікацій України 4 квітня відбулася зустріч з представниками міжнародної організації «Репортери без кордонів», під час якої йшлося про питання захисту журналістів у їх професійній діяльності та протидію дезінформації. Окремо йшлося про проблему фінансування українських медіа через припинення підтримки від USAID.

ГО «Інститут свідомого громадянства» (Ініціатива «Як не стати овочем») презентувала результати дослідження ринку медіаграмотності в Україні 2025, проведене у межах проєкту «з медіаграмотності і когнітивної стійкості», що реалізується компанією Zinc Network за підтримки Міністерства закордонних справ, у справах співдружності та розвитку Великої Британії. У межах дослідження проведено 94 глибинні інтерв'ю з представниками ініціатив, донорських структур, експертами, медійниками, військовими, блогерами, психологами та іншими фахівцями, дотичними до теми інформаційної стійкості.

За кордоном

Два проєкти Суспільного Мовлення стали переможцями премії Prix CIRCOM Regional 2025. Цю щорічну премію присуджує асоціація CIRCOM

Regional, що об'єднує регіональні мовники Європи. Проєкт «Позивний Бетмен: таємниця Василівського блокпоста» від редакції розслідувань Суспільного переміг у категорії «Розслідувальна журналістика», а документальний фільм «Грає оркестр Анатоліча» команди «Суспільне Чернігів» – у категорії «Музика і мистецтво».

Закордонне українство За кордоном

Документальну виставку «Стерті з лиця Землі», що висвітлює руйнівний вплив війни в Україні, було презентовано глядачам у Великій Британії та Німеччині. У британському місті Бристоль виставка діятиме від 26 квітня до 20 липня у галереї M Shed, її організувала благодійна організація Ukraine Aid and Welfare за фінансової підтримки голови правління Вільяма Мод-Роксбі та з ініціативи Антоніни Гребенюк, засновниці Ukraine Aid and Welfare, за підтримки Посольства України у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії та Бристольської міської ради. У виставці використано інформаційні та відеоматеріали, надані Українським інститутом національної пам'яті, Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, а також Луганською, Донецькою, Миколаївською, Херсонською та Харківською обласними військовими адміністраціями. Паралельно, на початку квітня, виставку було представлено у місті Бад-Ольдесло (Німеччина), в Культурно-освітньому центрі KuV, де її організували українці з Донеччини, які після початку війни переїхали до Німеччини.

Посольство України в Японії у співпраці з Ukraine House Japan відкрило виставку «Культурна спадщина України – зв'язок зі світом» у музеї Tokyo Fuji Art Museum. Експозицію склали понад 100 експонатів з колекції посольства та приватних колекцій. Серед них – зразки матеріальної культури українського народу, зокрема, одяг та прикраси, писанки, петриківський розпис, ляльки-мотанки.

Італійсько-українські асоціації Oberig та Futura Nostra за сприяння Посольства України в Італійській Республіці виступили співорганізаторами виставки «Писанка – тендітна краса українського мистецтва» у мистецькому просторі Casina delle Civette на Віллі Торлонія в Римі. На ній експонувалися 74 авторські писанки, а також гобелени Лариси Іськів, живопис Лілії Бабяк і Володимира Луцика та акварелі Алли Зарваницької – кураторки цього проєкту.

12 квітня у чорногорському курортному містечку Дженовічі (муніципалітет Херцег-Нові) асоціацією «Добра справа» й Українським центром в м. Херцег-Нові, втретє було проведено фестиваль «Українада». Цьогоріч фестиваль зібрав понад тисячу гостей. Учасники заходу мали змогу долучитися до української культури, скуштувати традиційні страви, підтримати українську громаду. Музичним хедлайнером події став Олег Скрипка разом із гуртом «Воплі Відоплясова». Фестиваль відвідали також представники дипломатичного корпусу.

У Варшаві 27 квітня відбулося родинне свято «Великодні гаївки», що вже стало традиційним для української громади в Польщі. Його організатори – Український дім та українська скаутська організація «Пласт Польща».

В Університеті Барселони (Іспанія) відбулася презентація фігури-велетня Лесі Українки. Цей культурний проєкт став можливим завдяки співпраці української громади Каталонії з місцевою спільнотою, а також підтримці Генерального консульства України в Барселоні, Департаменту рівності та фемінізму Женеалітету Каталонії та мерії міста. У межах події відбулися художні читання поезій Лесі Українки українською та каталонською мовами. Виставу за мотивами «Лісової пісні» підготували учні Української суботньої школи в Барселоні Nove Djerele.

У Посольстві України у В'єтнамі у Ханой 12 квітня відбувся українсько-в'єтнамський культурний вечір під назвою «І буде весна». Захід відкрив посол України у В'єтнамі Олександр Гаман. У програмі вечора – читання поетичних творів українською та в'єтнамською мовами.

У рамках мультикультурного фестивалю Naa Zabarma, що проходив на території Парламенту Республіки Гана в місті Аккра, Посольство України представило український стенд.

Українська капела бандуристів Північної Америки ім. Тараса Шевченка стала одним зі стипендіатів Національного фонду підтримки мистецтв США у 2025 році. Це визнання є найвищою національною нагородою у сфері народного та традиційного мистецтва в США. Програма стипендій у галузі національної спадщини (National Heritage Fellowships) відзначає художню майстерність, життєві досягнення та вагомий внесок у збереження традиційної мистецької спадщини країни.

В Українському домі в Латвії юні художники із дитячих художніх шкіл і студій Харкова, Запоріжжя, Одеси, Шостки (Сумська область), Полтави, Житомира презентували свої художні роботи на виставці «100 картин дітей незламної України». Картини написано на Всеукраїнському благодійному пленері «Діти та мистецтво для України». Проєкт реалізовано у рамках Міжнародного марафону культурної дипломатії «Діти і мистецтво для України», що пройшов країнами Балтії.

Музика В Україні

Представники 12 країн (разом з Україною) взяли участь у Міжнародному фестивалі «Київські музичні прем'єри – 2025» Київської організації Національної спілки композиторів України (відбувся з 25 квітня до 3 травня). Відвідувачі концертів почули музику, зокрема, Аргентини, Іспанії, Китаю, Литви, Німеччини, Польщі, США, Угорщини, Фінляндії, Франції, Японії. Загалом музиканти виконали понад 145 творів, переважна більшість яких – прем'єри.

Італійський трубач Паоло Фрезу у супроводі квартету італійських музикантів дав концерт у Києві. Захід організувало Посольство Італії в Україні спільно з Італійським інститутом культури в Україні. Концерт відвідали міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький разом із представниками уряду, Офісу Президента та ін. За день до концерту Паоло Фрезу та його ансамбль провели майстер-клас для молодих музикантів у Національній музичній академії України імені Петра Чайковського.

11 квітня у межах Днів Вільнюса у Львові у Львівському органному залі вперше виступив Камерний оркестр Святого Христофора з Литви. Оркестр представив добірку творів сучасних литовських та українських композиторів.

27 квітня у Львівській національній філармонії відбувся концерт у межах туру відомого польського диригента українського походження Романа Реваковича. Подія продовжила ряд концертів, присвячених ювілею Академічного камерного оркестру «Віртуози Львова». В Україні концерти українсько-польської музики Романа Реваковича відбуваються за підтримки польського Міністерства культури та національної спадщини та у співпраці з Польським інститутом у Києві.

За кордоном

Україна була однією з країн-фокусів цьогорічного фестивалю Tallinn Music Week, що відбувся 3–6 квітня у Таллінні (Естонія). Tallinn Music Week – один із найвпливовіших музичних і культурних форумів Балтійського регіону, який з 2009 року щовесни збирає у столиці Естонії нову музику, урбаністичну культуру та представників креативних індустрій з усього світу. У 2025 році фестиваль об'єднав 217 артистів із 36 країн. Зокрема під час шоукейс-фестивалю виступило 4 українських артистів та гуртів: Андрій Кириченко, ГрайБери/HrayBery (Польща-Україна), NFNR, Мар'яна Клочко.

З 24 по 26 квітня Україна у Бремені (Німеччина) взяла участь у jazzahead! 2025 – одній з найбільш знакових джазових подій року у світі. Українська делегація з 16 учасників – музикантів та фахівців музичної індустрії – активно брала участь в офіційній програмі. Під брендом Jazz from Ukraine український стенд (Booth 6C03) представив міжнародній джазовій спільноті багату музичну спадщину та сучасні таланти. Український стенд Jazz from Ukraine став головним місцем зустрічей для міжнародного нетворкінгу та змістовних обмінів.

Українська режисерка, дизайнерка та фотографка Таню Муїньо отримала премію Hollywood Music Video Awards 2025 у Лос-Анджелесі. Їй присвоєно звання «Режисер року». Нагороду Муїньо присуджено за роботу над кліпом «Disease» для світової зірки Леді Гаги.

Театр

В Україні

До Києва з візитом солідарності 23 квітня приїхав польський актор та кінорежисер Анджей Северин. У столиці він представив документальну стрічку «Я – вигаданий персонаж» режисера Аркадіуша Бартосяка, в якій він виступає головним героєм. А 24 квітня зіграв моновиставу «Shakespeare Forever!» у Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка.

Вдруге з осені минулого року до Києва із візитом підтримки приїздив польський режисер драматичного і оперного театру Гжегож Яжина. У Національному драматичному театрі імені Лесі Українки 29-30 квітня митець проводив тренінги для українських акторів та режисерів.

Польський режисер Радек Стемпінь здійснив постановку нової вистави за драмою Евріпіда «Благальниці», прем'єра якої відбулася 25 квітня на Основній сцені Національного академічного драматичного театру імені Лесі Українки.

Київський академічний театр на Подолі запросив Андреаса фон Шліппе, режисера й художника з Німеччини, головного художника Австрійського фестивалю, для постановки театральної адаптації роману Сьюзен Гілл від Стівена Маллатратта «Жінка в чорному» (переклад з англійської Оксани Прибіш). Прем'єра цієї вистави відбулася 11 квітня.

Українських і британських театрознавців 22 квітня зібрав в Національному інформаційному агентстві «Укрінформ» круглий стіл на тему: «ШекспіроБУМ українського театру воєнного часу». Це – перший із серії заходів інформаційного майданчика, стратегічна мета якого – якомога ширше говорити з масовим читачем та глядачем, пропагувати українське мистецтво та давати зрозумілу розшифровку важливих явищ, які відбуваються в культурі та, зокрема, в театрі. Серед спікерів круглого столу була й шекспірознавиця Дженіффер Лоу з Лондона, почесна професорка Florida Atlantic University.

За кордоном

7 та 8 квітня у Лондоні, на сцені «Hackney Empire», пройшли три покази «Конотопської відьми» у постановці режисера Івана Уривського від Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка. На завершення британських гастролей Театр Франка провів черговий благодійний аукціон на підтримку 3-ї окремої штурмової бригади Збройних сил України. У межах весняного світового туру 2025 року виставу «Конотопська відьма» побачили також у Франції та Німеччині.

Одеський Національний академічний театр опери та балету з 25 березня по 4 травня проводив гастрольний тур Нідерландами, Німеччиною та Бельгією. У програмі виступів були знакові повноформатні постановки світової класики – «Трубадур» Джузеппе Верді, «Мадам Баттерфляй» і «Турандот» Джакомо Пуччіні, а також сценічна кантата «Carmina Burana» Карла Орфа.

Міжнародна прем'єра українського мюзиклу «Тигрлови» за мотивами однойменного роману І. Багряного відбулася у форматі драматичного читання у Гарвардському університеті у США. Співавторами стали український письменник К. Бескоровайний та композитори А. Гуманюк і Б. Решетілов. Подію організовано у партнерстві з Українським науковим інститутом Гарвардського університету та науково-популярним медіа «Куншт». Міжнародну презентацію мюзиклу підготовлено за підтримки Європейського Союзу в межах програми House of Europe.

Кіно

В Україні

З 18 по 25 квітня у Києві проходив 3-й фестиваль квір-кіно SUNNY BUNNY. Фільмом-відкриття стала документальна українська копродукційна стрічка «Королеви радості» режисерки Ольги Гібелінди (Україна/Франція/Чехія). Представили фільм режисерка, продюсери стрічки Іванна Хіцінська (Україна) та Луї Будемо (Франція), майже вся знімальна група в повному складі й герої стрічки. У Міжнародному повнометражному конкурсі взяли участь 11 фільмів (у тому числі копродукційні). Вони представляли Індію, В'єтнам, Філіппіни, Сінгапур, Францію, Нідерланди, Данію, Італію, Німеччину, Польщу, Бельгію, Сполучене Королівство Великої Британії та

Ірландії, США, Канаду і Бразилію. Найкращим фільмом журі оголосило «Плоди опунції», режисер – Роган Парашурам Канаваде (Індія, Сполучене Королівство Великої Британії та Ірландії, Канада). Спеціальну відзнаку і диплом «найкращий фільм повнометражного конкурсу» від журі Співки кінокритиків України отримав фільм «В'єт і Нам», режисер – Мінх Куї Чуонг (В'єтнам, Філіппіни, Сінгапур, Франція, Нідерланди, Італія, Німеччина, США). У Міжнародному короткометражному конкурсі перемогла стрічка «Карлосу», режисер – Карлос Сіпріану (Бразилія). Спеціальні відзнаки отримали: «Особисті повідомлення», реж. – Жеральдін Шарпантьє (Бельгія), та «Непридатна», реж. – Маріон Молінарі, Туче Карабаджак (Туреччина, Франція); ця стрічка також отримала диплом «Найкращий міжнародний короткометражний фільм» від журі Співки кінокритиків України. Спеціальна відзнака журі Співки кінокритиків України – «Проковтнути ніч» Жонатана Вінеля та Каролін Поджі (Франція). У складі міжнародного журі були представники з-за кордону – Ганне Гомріґтаузен – співдиректорка та співкоординаторка програм Гамбурзького міжнародного квір-кінофестивалю, членкиня правління QueerScore – об'єднання незалежних квір-кінофестивалів Німеччини; Еуджен Жебеляну – румунський режисер кіно і театру, актор (працював дистанційно). У програмі «Панорама» було показано квір-хіти 2024–2025 років (із Франції, США, Норвегії, Німеччини, Італії, Аргентини). Фестиваль було реалізовано за підтримки Фонду імені Гайнріха Бьоля в Україні та у партнерстві з Goethe-Institut в Україні; за фінансової підтримки Державного агентства України з питань кіно, German Films, appflame, Jagermeister.

10 квітня в київському кінотеатрі «Жовтень» розпочався кіноогляд в рамках 13-го «Тижня австрійського кіно». Подія традиційно охоплювала найбільш яскраві та резонансні австрійські стрічки останніх років. Фестиваль проводило Посольство Австрії в Україні спільно з кінокомпанією «Артхаус Трафік» за фінансової підтримки генерального партнера – австрійської мережі АЗК Amic Energy. У Києві фестиваль тривав до 15 квітня. Також кіноогляди пройшли у Чернівцях з 30 квітня до 4 травня та у Вінниці з 24 по 27 квітня. До програми фестивалю ввійшли: «Павич» режисера Бернгарда Венгера, «Як бути нормальним і химерності іншого світу» Флоріана Похлатка, «Тушкована свинина» Андреаса Шмідта, «Любі Прекрасні Кохані» Юрія Речинського та «З поверненням, крихітко» Андреаса Прохаска.

3 квітня у Національному музеї історії України у Другій світовій війні пройшла українська прем'єра документального фільму «Tommy Gun: Дорога до Куп'янська». Автор стрічки – Марк Джаннетт («Джино»), іноземний доброволець, який у 2022 році приєднався до Міжнародного легіону ГУР. Стрічку, що вже здобула визнання на міжнародному рівні та отримала численні нагороди та призи на кінофестивалях, вперше було показано в Україні в межах проекту FOR FREEDOM, організованого музеєм спільно з американським благодійним фондом RT Weatherman Foundation.

8 квітня у столичному кінотеатрі «Жовтень» відбулася українська прем'єра анімаційного фільму «Найцінніший вантаж», який особисто представив режисер Мішель Азанавічус (Франція) – володар премій «Оскар», BAFTA, «Сезар» і «Ґоя». Стрічку засновано на романі французького

письменника і драматурга Жана-Клода Грумберга, який долучився до написання сценарію спільно з Азанавічусом. Всеукраїнський прокат анімації стартував 17 квітня.

А вже 11 квітня кінотеатр «Жовтень» запросив на прем'єрний показ копродукційної стрічки США, Естонії та України «No sleep til Kyiv» (Не спати до Києва) про водіїв конвою 69th Sniffing Brigade, що від початку війни в Україні доправляють допомогу військовим. Одночасно з показом в Україні стрічку було представлено й у Сполучених Штатах Америки.

Визначено переможців першого з трьох конкурсів програми proMOTION 2025, яку реалізовує Український інститут у співпраці з «Євримаж» (Eurimages), європейським фондом підтримки спільного кіновиробництва і прокату кінематографічних та аудіовізуальних робіт, створеним при Раді Європи. Всього за рік відберуть мінімум сім кінопроектів, що отримають до 8000 євро для просування фільму за кордоном. Переможцями першого конкурсу стали «Стрічка часу» (режисерка Катерина Горностай, продюсери Ольга Брегман, Наталія Лібет, Віктор Шевченко) та «Королеви радості» (режисерка Ольга Гібелінда, продюсери Іванна Хіцінська, Луї Бодемон, Хана Блага Шиларова).

Стартували два нові конкурси від «Креативної Європи» для підтримки українських митців в межах підпрограми «Медіа». Загальний бюджет конкурсів – 21 млн євро. Перший – «Європейська розробка малого пакета проєктів European mini-slate development» – має бюджет 5,5 млн євро. Підтримку надаватимуть незалежним європейським продакшн-компаніям, які здатні розробити пакет із 2–3 аудіовізуальних творів (художній фільм, анімація, креативний документальний фільм). Другий конкурс – «Мережі європейських кінотеатрів Networks of European Cinemas». Бюджет – 15,5 млн євро. У межах конкурсу буде надано підтримку мережам кінотеатрів, що будуть показувати ненаціональні європейські фільми.

За кордоном

На Швейцарському фестивалі документального кіно Visions du Réel стрічка української режисери Зої Лактіонової про Маріуполь «Прах, що осідає шаром на поверхні» здобула нагороду Eurimages Co-Production Award. Премія підтримує міжнародне спільне виробництво на ранніх етапах. Стрічка отримала приз у розмірі 22 000 доларів США за копродукцію компаній 2Brave Productions (Україна) та Cinéphage (Франція).

Документальний фільм «Мирні люди» української режисерки О. Карпович став одним із п'яти номінантів європейської премії LUX Audience Award 2025, переможця якої обирають депутати Європейського парламенту та глядачі. LUX Audience Award спільно організовують Європейський парламент, Європейська кіноакадемія, Європейська комісія та мережа Europa Cinemas. Ця нагорода покликана відзначити найкращі європейські фільми, що розкривають важливі соціальні теми.

На фестивалі New Directors/New Films у Нью-Йорку відбулась північноамериканська прем'єра фільму Катерини Горностай «Стрічка часу». Показ відбувся за підтримки Українського інституту.

На Міжнародному фестивалі жанрового кіно Fantasproa у бразильському місті Порту-Алегрі відбувся показ фільму «Редакція» українського режисера Романа Бондарчука.

Фільм режисера Корнія Грицюка «ЄвроДонбас» 2 квітня було показано у двох країнах. Показ у резиденції Посольства Великої Британії у Китаї було організовано Посольством України в Китаї спільно з Посольством Франції, в межах фестивалю документального кіно Rease. Security. Future. Після показу відбулося обговорення з режисером Корнієм Грицюком. Крім того, було представлено виставку «Європейська спадщина Донеччини та Луганщини» англійською та китайською мовами. Також 2 квітня в університеті Вінніпега (Канада) пройшов показ документальної стрічки та обговорення з продюсеркою та співсценаристкою Анною Паленчук.

Прем'єра англomовного короткометражного художньо-документального фільму «Крихке життя», створеного міжнародним БФ «Карітас України», відбулася під час 69 сесії Комісії ООН зі становища жінок (CSW69) у Нью-Йорку (США).

24 квітня фінський мовник Yle випустив багатосерійну художню аудіодраму «Зворотний відлік», події якої розгортаються на початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Історію, яка показує фінський погляд на війну в Україні, створила фінська сценаристка Ганна Лейвоннімі, яка працювала журналісткою та була у гарячих точках. Головні ролі українською мовою озвучили українці – акторка Українського театру Фінляндії Юліана Вороніна та актор-аматор Руслан Гунько.

Візуальні мистецтва В Україні

З 9 по 20 квітня Музей історії міста Києва приймав мистецький проєкт «In metogiam. Реальність крізь мистецтво» французької художниці Фанні Лешевальє. Ця виставка – цілісний культурно-гуманітарний проєкт, що мав на меті розповісти світові про реалії війни в Україні та об'єднати мистецтво з конкретною допомогою. Організатором виставки виступив фонд Solidarity, який активно підтримує Україну в умовах війни. Головна ціль – зібрати кошти для створення в Києві освітнього та психологічного хабу для людей, що постраждали внаслідок бойових дій. У своїх роботах Фанні Лешевальє використовує техніку фотомонтажу: на класичні полотна європейського живопису вона накладає реальні кадри війни, зроблені воєнними фотокореспондентами в Україні.

Митці з України, Японії, Нідерландів, Великої Британії та Іспанії представили свої роботи на виставці «ANTHROPOCENE: Observation of I», яка діяла у Музеї історії міста Києва 23–27 квітня. Це міждисциплінарний мистецький проєкт, що досліджує взаємодію тіла, середовища та цифрової реальності. 17 особливих експонатів демонстрували різні форми сучасного мистецтва: віртуальну реальність, аудіовізуальні інсталяції, відеопроєкції та артоб'єкти.

Дві виставки художників з Польщі було презентовано у Львівському палаці мистецтв. «Оспівувати скалічений світ» – ретроспектива художника Войцеха Пукоча. В експозиції – серії робіт, які охоплюють 20 років творчості

автора. Ще одна експозиція – Fede et origi. Роботи створили польські митці, які об'єдналися в артпроект Silesium.

25 квітня в центрі сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» у Харкові відбулося відкриття виставки «Парне катання: Вольфганг Тільманс і Борис Михайлов», яка об'єднала роботи двох сучасних фотографів зі Сходу та Заходу у безпосередньому художньому діалозі. Цю виставку було представлено платформою RIBBON International.

Наукові команди з Бостона, Сан-Франциско та Нью-Йорка стали консультантами масштабної інтерактивної виставки про почуття і емоції «Третє дихання» від Mastercard, у Києві, у просторі M82. Частину матеріалів для виставки надали Оксфордська й Каліфорнійська бібліотеки.

За кордоном

Художниця Жанна Кадирова отримала премію Her Art Award у Парижі. Це премія для жінок-художниць, заснована Art Paris та виданням Marie Claire у 2025 році. Журі відзначило її серію «Біженці», що документує інтер'єри понівечених громадських будівель внаслідок військових дій в Україні.

Українська ілюстраторка Женья Полосіна отримала премію American Illustration 2025 за колаж «Чотири сценарії українського ендшпілю» для The New York Times. American Illustration – щорічна премія, яку присуджує журі за роботи на замовлення й особисті роботи митців, які вчаться чи працюють у США.

Художник-карикатурист Олексій Кустовський з Києва отримав золоту медаль 30-ї Міжнародної виставки карикатур «Загреб 2025». Цьогоріч виставка була присвячена темі медіа.

Світлина червоного корпусу Київського національного університету імені Тараса Шевченка посіла друге місце фотоконкурсу пам'яток культурної спадщини від Вікіпедії Wiki loves monuments. Автор фото – Олександр Рижков. Цьогоріч понад 320 учасників з України завантажили понад 30 тисяч фото, зокрема 2512 знімків 419 пам'яток Києва. Усього до Wiki loves monuments 2024 долучилися 56 країн.

20 робіт українських і швейцарських художників об'єднала виставка «Мир» у музеї братів Клаус у місті Саксельн (кантон Обвальден, Швейцарія). Експозицію було присвячено осмисленню теми миру, кураторка виставки – Тетяна Калюжна. 17 українських митців взяли участь у цьому заході за сприяння Посольства України у Швейцарії на запрошення керівництва музею братів Клаус, зокрема Крістіана Зідлера, а також представників кантону Обвальден на чолі з Крістіаном Шелі.

Музеї. Охорона культурної спадщини В Україні

Колекція перекладів видання «Голодомор: основні факти», підготовленого співробітниками Музею Голодомору в рамках міжнародного інформаційного проекту «Правда поруч», поповнилася турецькомовною версією. У виданні стисло подано найважливіші історичні факти про геноцид проти українського народу в 1932–1933 роках. Брошура вийшла друком українською, англійською, німецькою та французькою мовами. Переклад

турецькою на волонтерських засадах здійснили Ергюну Чамлиоглу (мешкає в Канаді), Ірина Тютюнджюоглу та Еркін Джанполат (обом мешкають у Стамбулі в Туреччині).

30 квітня у Рівному стартувала фотовиставка «Васюківка. Спалена земля», частина програми Documenting Ukraine, яку реалізує Інститут гуманітарних наук (IWM) у Відні. Цей проєкт має на меті зберегти пам'ять про село Васюківка на Донеччині, яке було повністю знищено під час російсько-української війни. Основу виставки складають фотоальбоми, знайдені в руїнах села військовослужбовцем ЗСУ та працівником Рівненського обласного краєзнавчого музею І. Самсонюком. Проєкт, ініційований кандидаткою історичних наук Т. Самсонюк, включає диджиталізацію, цифрову реставрацію та створення архіву для збереження цих унікальних матеріалів.

Фундація OBMiN у співпраці з Фондом польсько-німецької співпраці та Міністерством культури та стратегічних комунікацій України організувала 8 квітня онлайн-захід «Музеотерапія: Мистецтво зцілення» у межах серії «Музеї майбутнього». «Музеотерапія» – це спеціалізований підхід, розроблений Національним музеєм у Кельце, який використовує силу мистецтва для підтримки людей з різними потребами. У межах заходу мистецтвознавець Ізабела Карлінська та психолог Ніна Дзедзіц поділилися методами та результатами досліджень.

За кордоном

11 квітня у Вільнюсі пройшла третя міжнародна конференція в рамках європейського культурного проєкту «UREHERIT. Архітектори для спадщини в Україні: відтворення ідентичності та пам'яті», організована спільно з Асоціацією архітекторів Литви. Цьогорічна тема заходу – «Відновлення України: Спадщина – це дім». Учасники конференції розглянули низку тем щодо збереження, відновлення та адаптації культурної спадщини. До обговорення в дистанційному режимі приєдналася перша заступниця міністра культури та стратегічних комунікацій України Галина Григоренко.

12 унікальних вітражів з колекції київського Музею Ханенків вперше експонуються за межами України на виставці «Світло в темні часи» у німецькому місті Кельн, у Музеї Шнютгена. Проєкт триватиме до 12 квітня наступного року. Колекція з 12 вітражів XIII–XVIII століть у Музеї Ханенків виконана французькими, австрійськими, фламандськими та німецькими майстрами. Виставка «Світло в темні часи» є частиною реставраційно-експозиційного проєкту, що передбачає не лише експонування, а й ґрунтовне наукове дослідження та реставраційно-консерваційні заходи, які виконують фахівці майстерень Кельнського собору.

63 розписи української художниці Марії Примаченко з колекції Запорізького обласного художнього музею було представлено на виставці «Дарую тобі сонячне мистецтво» у галереї Пранаса Домшайтіса Литовського національного художнього музею у Клайпеді. Організатори виставки: Литовський національний художній музей, Запорізький обласний художній музей, Львівська національна галерея мистецтв імені Возницького. Раніше, з 15 жовтня до 2 березня виставку «Дарую тобі сонячне мистецтво» було показано у Вільнюсі, у Художньому музеї Вітаутаса Касюліса Литовського національного

художнього музею. Вона стала першою презентацією Марії Примаченко такого масштабу в Литві.

У Ukrainian Museum у Нью-Йорку завершила свою роботу перша в США масштабна виставка робіт харківського авангардиста Володимира Татліна. Це – проєкт, який переміг у програмі Visualise 2024 від Українського інституту. Експозиція «Татлін: Київ» тривала з 6 лютого до 27 квітня. Ця новаторська виставка вперше відтворювала київську майстерню митця та представила роботи, створені в цей період. Також на ній було презентовано роботи художників, які навчалися під керівництвом Татліна в Київському інституті мистецтв, де він викладав мультидисциплінарний курс, що поєднував скульптуру, кіно та фотографію.

Аудіогіди українською мовою запрацювали у Гамбурзькій мистецькій галереї (Кунстхалле) у Німеччині, а також в музеї Трої у Чанаккале та в Археологічному музеї Стамбула в Туреччині.

Література. Книговидання В Україні

24 незалежних європейських видавців, зокрема Франції, Німеччини та Польщі, а також з Великої Британії, та 15 видавців з України об'єднав перший Kyiv Art Book Fair 2025, який запустила інституція Павільйон культури у співпраці з лондонськими Biblioteka та Vsesvit. Захід проходив в Павільйоні 13 на ВДНГ в Києві з 11 до 13 квітня і став платформою для незалежних видавців, які працюють на перетині мистецтва, дизайну, фотографії, архітектури тощо.

Лауреатом премії Drahomán Prize, засновками якої є Український інститут, Український ПЕН та Український інститут книги, за 2024 рік став фінський перекладач Еєро Балк зі своїм перекладом книги Євгенії Кузнецової «Драбина» (Видавництво Старого Лева, 2023). Ім'я переможця було оголошено 23 квітня під час урочистої церемонії в Києві. Спеціальну відзнаку премії за високу майстерність і людяність у побудові українсько-литовського літературного діалогу отримав перекладач з української на литовську мову Вітас Декшніс. Загалом заявки на здобуття премії надійшли з 16 країн, а саме – Болгарії, Іспанії, Італії, Латвії, Литви, Македонії, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Польщі, Сакартвело, США, Фінляндії, Хорватії, Чехії, Швеції. До Капітули Премії 2024 року, крім представників від України, увійшли Катажина Котинська (Польща) і Рорі Фіннін (Велика Британія).

За кордоном

Україна традиційно брала участь у 62-му Болонському ярмарку дитячої книги, що проходив з 31 березня до 3 квітня у виставковому центрі BolognaFiere. Цьогоріч подія об'єднала приблизно 1500 експонентів з 90 країн світу. На стенді, організованому Українським інститутом книги, свої видання представляли 25 видавництв і літературних агенцій. Крім колективного українського стенду, було представлено ще 4 українські стенди. Свій стенд мало Видавництво Старого Лева, стенд в секції коміксів, стенд Projector Publishing як переможця Talking Pictures тогорічного Болонського ярмарку дитячої книги, а також стенд ілюстраторів, організований Мистецьким Арсеналом та Pictoric, де було представлено виставку «Україна: Вчора та

сьогодні». У межах програми заходів ярмарку відбулися дві події УІК у співпраці з іноземними партнерами за участі українських та закордонних спікерів: «Tales of EUkraine: Кожен заслуговує на свою історію» (спікери: Анна Бергман-Тахон та Енріко Туррін (Федерація європейських видавців), П'єро Аттаназіо (Італійська асоціація видавців), Олена Одинок (заступниця директорки Українського інституту книги з питань міжнародної співпраці), Мар'яна Савка (Видавництво Старого Лева), Катерина Міхаліцина, українська письменниця, перекладачка, членкиня ПЕН України); «EURead. Діти у світі дезінформації: як читання формує критичне мислення» (спікери: Валентина Стоєва (співголова EURead, засновниця Children's Book Foundation та Reading Foundation Bulgaria), Олена Одинок, членкиня EURead). Традиційно на Болонському ярмарку було представлено Почесний список найкращих дитячих книг 2025 року за версією Міжнародної ради з дитячої та підліткової книги (IBBY), до якого потрапили одразу дві українські книги, подані Національною секцією IBBY в Україні в категорії «Колекція книжок для молодих людей з інвалідністю»: «Щастя – це лисичка» дитячої литовської письменниці Евеліни Дацюте (видавець – Львівський обласний осередок всеукраїнської громадської організації «Українська спілка людей з інвалідністю – УСІ») та «Три сходинки до Голодомору» української дитячої письменниці Еліни Заржицької (видавець – Фундація української книги в Угорщині «UNABOOK»). Також на Болонській виставці дитячої книги було оголошено переможців 59-ї Болонської виставки ілюстраторів, в якій взяли участь 4 374 художників із 89 країн. Одну з нагород отримала українська ілюстраторка Марія Гайдук за мистецький проєкт «Вбиваючи богів».

На Міжнародному 49-му книжковому ярмарку у Буенос-Айресі (Аргентина) було відкрито український стенд, цьогорічний девіз якого – «Українська культура – маяк супротиву та надії». Завдяки співпраці з Українським інститутом цього року програму стенда було суттєво розширено. Серед запрошених гостей – письменник Юрій Андрухович, українські автори, ілюстратори та співзасновники творчої майстерні «Аграфка». Ярмарок триватиме до 12 травня у виставковому центрі Буенос-Айреса La Rural.

У вашингтонському Капітолії 30 квітня відбулася урочиста церемонія вручення міжнародної відзнаки – медалі імені митрополита Андрея Шептицького цьогорічним лауреатам: українській поетесі Ліні Костенко (приєдналася до події онлайн з Києва) та французькому філософу, режисеру і письменнику Бернару-Анрі Леві. Відзнаку засновано Єврейською конфедерацією України спільно з канадською організацією «Українсько-єврейська зустріч». Медаллю нагороджуються видатні особистості, які зробили вагомий вклад у справу зміцнення і поглиблення відносин між українським та єврейським народами.

Українські письменниці Анна Грувер та Маріанна Кіяновська – серед 26 авторів-переможців першого етапу VI літературної премії «Краків – місто літератури ЮНЕСКО». Їхні книжки, як і всі інші проєкти, які перемогли в першому етапі премії, буде опубліковано у польських видавництвах.

У Культурному центрі України у Франції 25 квітня відбулася презентація французького перекладу книги української письменниці Марії Матіос «Майже ніколи не навпаки». Захід було організовано за підтримки Club Littéraire

Ukrainien. Видання французькою мовою стало можливим завдяки підтримці програми «Europe Créative» Європейської Комісії та регіону Іль-де-Франс. Переклад здійснила Ніколь Дзюб.

У Таїланді Посольство України презентувало першу в історії збірку української поезії в перекладі тайською мовою «Душа землі: Історія України в десяти віршах». Офіційна презентація книги відбулася під час 53-го Національного книжкового ярмарку та 23-го Бангкокського міжнародного книжкового ярмарку.

Роман «Вік червоних мурах» української письменниці та видавчині Тетяни П'янкової в перекладі литовською, який здійснила Доната Рінкевичене (книга вийшла у 2024 році у литовському видавництві Alma littera), став одним з переможців премії «Перекладена книга року» від Литовської асоціації перекладачів. Роман відзначено у номінації «Художня література».

Британське мистецьке видавництво FUEL видало друком фотоальбом «Український модернізм» – масштабний проєкт українського фотографа та гіда Дмитра Соловйова, присвячений модерністській архітектурі України. У виданні зібрано понад 120 світлин архітектурних об'єктів з різних міст України. Передмову до фотоальбому написав відомий архітектурний критик Овен Газерлі.

Бібліотеки

В Україні

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого отримала фінальну партію книжок у межах проєкту «Бібліотеки як простір психосоціальної підтримки», що реалізовується UNESCO Ukraine спільно з Міністерством культури та стратегічних комунікацій України за фінансової підтримки Японії у співпраці з Координаційним центром з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України. Проєкт об'єднав 32 бібліотеки у шести областях України. Його мета – дати бібліотекарям знання та інструменти для підтримки ментального здоров'я. Проєкт став поштовхом для проведення заходів із підтримки ментального здоров'я у 2024-2025 рр. та облаштування комфортних локацій, де можна ознайомитися з книгами для самопідтримки та життєстійкості.

У межах співпраці з Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого Національна бібліотека Польщі запустила серію онлайнових навчальних курсів для підвищення кваліфікації українських бібліотечних фахівців. Навчальний курс складається з 6 окремих частин і охоплює ключові напрямки діяльності центральної бібліотеки держави, її роль і функції в бібліотечному середовищі, з особливим акцентом на спільне каталогізаційне середовище, створення загальнодержавного каталогу, національної бібліографії, а також стандарти і методологію каталогізації, яку використовує Національна бібліотека Польщі, як головний оператор спільного каталогізаційного середовища.

У Міжнародний день дитячої книги в Національній бібліотеці України для дітей відбулося «Свято непереможних книгочитунів». У заході взяли участь, зокрема, представники Посольства Литовської Республіки в Україні й Інституту ім. Юнуса Емре в Києві. Під час заходу Посольство Литовської Республіки в

Україні передало бібліотеці набір книг у жовто-блакитних шоперах, таким чином поповнивши фонди літератури іноземними мовами.

У Національній бібліотеці України для дітей 23 квітня було відзначено День національного суверенітету та дітей Туреччини у рамках співпраці з Посольством Турецької Республіки в Україні та Інститутом імені Юнуса Емре в Києві. На урочистості завітали почесні гості: Надзвичайний та Повноважний Посол Турецької Республіки в Україні М. Левент Більген, координатор Інституту ім. Юнуса Емре Алі Огузхан Юксель, координатор програм Турецького агентства зі співробітництва та координації (ТІКА) в Україні Ях'я Кемаль Тунджа та ін.

За кордоном

У межах проєкту «Українська книжкова полицка», який реалізують під патронатом першої леді України Олени Зеленської, нові книжкові полицки з'явилися у Польщі, Греції, Молдові, Угорщині, Туреччині та Чилі. Так, книжкову полицку було відкрито в бібліотеці ім. Доана Хизлана в турецькій Анталії. Крім того, Генеральне консульство України в Салоніках реалізувало даний проєкт у Центральних публічних бібліотеках грецьких міст Янниця та Едеса, у демі Пелла, у Центральній народній бібліотеці міста Кілкис – адміністративному центрі однойменного району Північної Греції, а також у сучасній Міжнародній бібліотеці Andrew's corner в Салоніках. В Угорщині відкриття книжкової полицки відбулося у Бібліотеці Балатонського регіонального історичного науково-дослідного інституту в місті Шіофок, а у Молдові – у Міжнародному незалежному університеті, на факультеті біомедицини. Перша в Чилі українська книжкова полицка з'явилася у бібліотеці Культурного центру муніципалітету Лас-Кондес у Сантьяго.

7–9 квітня відбувся візит-стажування керівників п'яти національних та державних бібліотек України до Національної бібліотеки Литви імені Мартінаса Мажавідаса в межах проведення 33-ї Щорічної конференції EBLIDA на тему: «Сила і стійкість: Книги та читання в епоху штучного інтелекту». На конференції розглядалися й питання стратегічного управління, комунікації та проєктної діяльності національних бібліотек. Під час сесії «Блискавичні виступи» мали змогу поділитися українським досвідом Оксана Бруй, президентка ВГО «Українська бібліотечна асоціація», заступниця генерального директора Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого та Олег Сербін, віцепрезидент Української бібліотечної асоціації, генеральний директор Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого з доповіддю: «Лідерство українських бібліотек у часи невизначеності та викликів». У межах візиту відбулися зустрічі з віцеміністром культури Литви, доктором Інґрідою Велюте. Також українські бібліотекарі відвідали Український центр, де зустрілися зі старшою радницею Офісу Президента Литви з питань освіти, науки та культури Йолантою Карпавацієне. З представниками влади бібліотекарі обговорювали важливість культури та бібліотек для національної ідентифікації та розвитку демократичних суспільств, допомоги спільнотам та людям у складних умовах, зокрема важливість бібліотек для стійкості та перемоги України. Також обговорили можливу подальшу співпрацю. Це перший візит в межах програми стажувань, організованої Національною

бібліотекою Литви для українських колег. Програма фінансується Міністерством культури Литви.

Благодійність

В Україні

18 квітня у столичному Будинку кіно відбувся благодійний показ документального фільму «Ми вдома», режисерами якого стали Антон Чистяков та Роман Краснощок, а спродюсувала його британська кінокомпанія Raspberry Films. У цей день фільм також вийшов онлайн на Apple TV (лише в США) та Amazon Prime (в усьому світі). Усі кошти від переглядів передадуть українським дітям, які постраждали під час війни.

Міжнародна артінсталяція «ORIGAMI for UKRAINE» з 5000 птахів з металізованого паперу прикрасила фасад Музею історії міста Києва. Автором виступив бельгійський дизайнер Шарль Кайсін. Проект розпочався в Брюсселі як благодійна ініціатива зі збору коштів на лікування поранених українських військових у «Медичному центрі реабілітації та паліативної допомоги». Уже зібрано близько 50 тис. євро, які спрямують на закупівлю медичного обладнання та матеріалів для реабілітаційного центру в Києві. Оригамі-птахів створювали діти з Бельгії та України, зокрема вихованці Київського палацу дітей та юнацтва.

За кордоном

21 квітня Національний ансамбль солістів «Київська камерата» з великим успіхом виступив у Великій залі Берлінської філармонії. Благодійний концерт «Sound of Ukraine – an die freie Welt» було присвячено підтримці українських жінок, митців і дітей, які постраждали від війни. Перед концертом було представлено виставку «Голоси свободи» – вшанування пам'яті українських митців і журналістів, які загинули під час війни. Усі кошти, зібрані з продажу квитків, передано до фонду UA Renaissance на підтримку проекту «Місто добра». Генеральний партнер заходу – Фонд «МХП-Громаді». Підтримку надали Посольство України у ФРН, Посольство Канади у Німеччині, Український інститут у Німеччині, Zusammen TV, Suhrkamp Verlag (Berlin), Центральна спілка українців у Німеччині, Асоціація «Дивись українське!», Культурна інституція «Міжвухами» та ін.

У стінах Українського центру у Вільнюсі відбувся благодійний концерт «Разом до Перемоги 2025», організований Міжнародною українською школою Литви. Він став частиною Міжнародного марафону культурної дипломатії «Діти і мистецтво для України», що об'єднує українські родини в Литві навколо культури, творчості та доброчинності. Організаторами заходу виступили Міжнародна українська школа Литви, Міжнародний український фонд освіти, благодійності та підтримки (Tarptautinis Ukrainos švietimo labdaros ir paramos fondas) та Український центр у Вільнюсі.

Просвітництво

В Україні

В Україні запрацювала міжнародна ініціатива Talking Statues («Статуї, що говорять»). До Міжнародного дня пам'яток, що відзначають 18 квітня, запущено проєкт з присвят п'ятьом українським козакам: Івану Мазепі у

Полтаві, Пилипу Орлику в Києві, Антону Головатому в Одесі, Юрію Кульчицькому у Львові, Дмитру Вишневецькому у Запоріжжі. Українських гетьманів озвучили такі українські й іноземні діячі, зокрема британський актор і письменник Стівен Фрай, американський актор Марк Гемілл, міжнародний редактор з питань оборони й безпеки у The Guardian Ден Саббаг, британський актор Марк Стронг, британський фотограф-документаліст, очільник Legacy of War Foundation Джайлз Дьюлі.

14 квітня вже вп'яте стартував «Місяць культурної дипломатії України у Вікіпедії». Проект, який організовують Український інститут, Міністерство закордонних справ України та «Вікімедіа Україна», закликає авторів з усього світу створювати та доповнювати статті своїми рідними мовами, допомагаючи розширювати знання про Україну та її культурну спадщину. Цьогорічну кампанію присвячено видатним українським діячам мистецтва, які залишили свій слід у світовій культурі.

Матеріал підготувала

Ю. М. Темненко, провідний редактор
сектору ДЗК відділу НАУІ
Інформцентру з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,16. Б/т. Зам. 41. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12